

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- **13072590**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

18 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/26752-26753 GK 144
7/27006-27005 GK 147
7/28003 GK 162
7/28006 GK 162
7/28729 GK 171
7/28732 GK 171
7/28861 GK 176

7/28732

GK 171

**SİVAS MİLLETVEKİLİ
SAYIN ULAŞ KARASU'NUN
TBMM 7/28732 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

26.05.2025 tarihinde, seçim bölgem Sivas'ın Zara ilçesine bağlı Bolucan ve Söğütözü Köyleri, Yanık Mevkiinde 200801843 Nolu 1.393,01 hektarlık alan içinde HemGrup A.Ş.'ye ait kömür madeninde meydana gelen patlama sonucu, yabancı uyruklu 1 işçi yaşamını yitirmiş, 2 işçi de yaralanmıştır.

Hemgrup Madencilik şirketi tarafından işletilmekte olan kömür ocağının, işletme ruhsatının Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 16.04.2014 tarihinde verildiği, 05.09.2024 tarihinde yeraltında "daimi nezaretçi ataması" yapılmaması ve Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Poliçesi olmaması sebebi ile durdurma kararı verildiği, konunun ilçe jandarmaya bildirildiği ve jandarmanın firma yetkilisine tebliğ ettiği belirtilmektedir. Yani, maden faaliyette bulunmaması gerektiği halde kaçak faaliyette bulunulmuştur. Ayrıca, şirketin madende şirkette sadece 2 işçi çalışıyormuş gibi bildirim yaparak, önemli bölümü yabancı olan işçilerin kaçak ve ucuz işgücü olarak çalıştırıldığı, yapılan şikayetlerin de yetkililerce sonuçsuz bırakıldığı iddia edilmektedir.

Maden ocağında; yıllık 300 bin ton kapasite ile patlatmasız açık ocak ve 300 bin ton kapasite yer altı ocağı olmak üzere yıllık toplam 600 bin ton üretilmekte iken, 2024 Haziran ayında 2 milyon 240 bin tonluk kapasite artışıyla yıllık 2 milyon 540 bin tona çıkarılmıştır. Açık ocakta alansal olarak artış yapılmamış, yeraltı ocağında ise alansal ve üretimsel herhangi bir artış yapılmamıştır. Kapasite artışıyla ilgili ÇED dosyasının ise "kopyala yapıştır" yöntemi ile hazırlandığı ve Van Erciş'te bulunan bilgilerin ÇED dosyasına girdiği, neticede, artış için "ÇED Gerekli Değildir" karan alınmıştır. Bu bilgiler çerçevesinde;

1. Madende en son denetim ne zaman yapılmıştır? Denetimin sonuçları nelerdir?
2. 05.09.2024 tarihinde yeraltında "daimi nezaretçi ataması" yapılmaması ve Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Poliçesi olmaması sebebi ile maden için "durdurma kararı" verildiği iddiası doğru mudur? Doğru ise faaliyetlerine nasıl devam etmiştir?
3. Madende kaç çalışan bulunmaktadır? Madende kaç göçmen işçi çalışmaktadır? Madende kayıt dışı göçmenlerin ucuz işçi olarak çalıştırıldıkları doğru mudur? Bu yönde bakanlığınızın yaptığı tespitler var mıdır?
4. Madenin kapasite artışına ilişkin ÇED Dosyasının, Van Erciş'teki bir başka madenden "kopyala yapıştır" olarak bakanlığınıza sunulduğu, ancak buna rağmen "ÇED Gerekli Değildir" karan verildiği iddiası doğru mudur? Doğru ise bu nasıl mümkün olmuştur? İddia doğru ise "ÇED Gerekli Değildir" kararı veren ilgili bürokratlar hakkında herhangi bir işlem başlatılacak mıdır? Önerenin cevaplandığı tarih itibarıyla başlatılmış ise sonuçları ne olmuştur?
5. ÇED Gerekli Değildir kararı, çevresel etki değerlendirilmesi sürecine tabi tutulmadığı anlamına gelmekte olup, özellikle yöre halkının içme ve kullanma suyuna zararları konusunda bir inceleme yapılmış mıdır? Yapılmış ise sonuçları nelerdir? Yapılmamış ise gerekçesi nedir?
6. Madenin bölgedeki tarım arazilerine ve tarıma, hayvancılığa, doğaya, ağaçlara ve yer altı ve yer üstü su kaynaklarına ve bölge halkının sağlığına vereceği zararlar dikkate alınmış mıdır?

CEVAPLAR

Sivas İli, Zara İlçesi, Bolucan ve Söğütözü Köyleri, Yanık Mevkiinde Hemgrup Mad. İnş. Nak. San. ve Tic. A.Ş. tarafından, 1.393,01 ha'lık ruhsat sahasının, 224,62 ha'lık bölümünde (açık ocak: 35,25 ha, yeraltı ocağı:189,37 ha) toplam 2.840.000 ton/yıl (açık ocak:2.540.000 ton/yıl (cevher+pasa), yeraltı ocağı:300.000 ton/yıl (cevher+Pasa)) kapasitesi ile gerçekleştirilmesi planlanan "İR: 200801843 (ER:3168164) Nolu Kömür Ocağı (Açık İşletme) Kapasite Artışı ile Açık İşletme ve Yeraltı İşletmesi Üretim Yöntemi Değişikliği (Patlatmalı)" projesine Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce 20.08.2024 tarihli ve E-202426 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı verilmiştir. Bilindiği üzere, bu karara esas Proje Tanıtım Dosyası Bakanlığımız ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ile İl Müdürlüğümüzün internet sitesindeki , ÇED duyuruları bağlantısından incelenebilmektedir.

Mevzuat gereğince ÇED Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirme; projenin planlama aşamasında gerçekleştirilen ilk değerlendirme olup, dosyanın tamamı projenin yeri ve türü ile birlikte değerlendirilerek oluşabilecek çevresel etkiler incelenmiş ve taahhütler proje tanıtım dosyasında belirtilmiştir.

MAPEG'in 30.01.2024 tarihli ve 2024051630 sayılı yazısında, 200801843 ((ER):3168164) ruhsat numaralı saha için ruhsat sahibi olan Hemgrup Mad. İnş. Nak. San. ve Tic. A.Ş.'nin süre uzatım (temdit) başvurusunun uygun bulunduğu , 29/01/2024-16/04/2034 tarihleri arasında geçerli olmak üzere IV. grup işletme ruhsatı ile aynı tarihten geçerli olacak şekilde linyit işletme izni düzenlendiği bildirilmiş; ilgili yazı Valiliğe, İl Müdürlüğümüze, Kale Vergi Dairesi'ne, Orman Genel Müdürlüğü'ne ve SGK İl Müdürlüğü'ne bilgi için iletilmiştir.

Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen maden ruhsatı ve maden işletme izni ÇED Kararına esas Proje Tanıtım Dosyası Ek-2.15'de yer almakta olup; söz konusu ocak için daha önce verilen ÇED Kararları şunlardır:

- 25.000 ton/yıl kapasiteli 24,96 ha yeraltı ocak işletmesi projesi için 14.10.2009 tarih ve 130 sayılı karar,
- 300.000 ton/yıl kapasiteli 193,62 ha yeraltı ocak işletmesi için 21.03.2014 tarih ve E.201470 sayılı karar,
- 300.000 ton/yıl kapasiteli 35,25 ha açık ocak işletmesi ve 300.000 ton/yıl kapasiteli 189,37 ha yeraltı ocak işletmesi için 28.08.2020 tarih ve E.202069 karar ise Teknik Olmayan Özet başlığında yer almaktadır.

20.08.2024 tarihli ve E-202426 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararının iptali ve yürütmenin durdurulması talebiyle 2024/1127 Esas numarası ile Sivas İdare Mahkemesi nezdinde dava açılmış olup, meteorolojik koşullar nedeniyle ulaşım yolu kapalı olduğundan, 13.03.2025 tarihinde yapılması planlanan keşif 05.05.2025 tarihine ertelenmiş; belirtilen tarihte İl Müdürlüğümüz teknik personeli ve avukatının da katılımıyla bilirkişi heyeti tarafından keşif yapılmıştır.

Keşif sırasında ocağa ulaşımında güçlük yaşanmış,ocak faaliyet dışı olup, proje sahibine veya çalışanlara rastlanmamıştır. Bilirkişi incelemesinde davacıların vekili tarafından dile getirilen ve basında da yer alan "proje alanının Van İlinde gösterildiği" iddiası gerçeği

yansıtmamaktadır. ÇED Duyuruları linkinde yer alan Proje Tanıtım Dosyasında, proje koordinatları, uydu görüntüsü, haritalar, çevresel etkilere ilişkin hesaplamalar, modellemeler, açıklamalar ve taahhütler açıkça yer almaktadır. 585 sayfa olan Proje Tanıtım Dosyasının yalnızca Ek 2.9'da, 236. Sayfada yer alan "Trafik Yönetim Planı" başlığı altında, "Madencilik faaliyetine konu olan proje; Van İli, Erciş İlçesi, Doğancı Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır." İfadesi yer almakta olup, bu ifade sehven kullanılmıştır.

Söz konusu kömür ocağında 28.08.2020 tarihli ve E.202069 sayılı "ÇED Gerekli Değildir" kararına esas Proje Tanıtım Dosyasında belirtilen alanın dışında pasa depolandığı tespit edildiğinden, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesi (e) bendi uyarınca 193.522,00 (Yüzdoksanüçbinbeşyüzyirmiiki Türk Lirası) idari yaptırım (ceza) uygulanmış ve yükümlülük ilgili firmaya 18.09.2024 tarihinde tebliğ edilmiştir.